

*Грищук В.Л.,
здобувач,
Національний університет ДПС України*

ПРОЦЕДУРА УЗГОДЖЕННЯ ПОДАТКОВОГО БОРГУ ПЛАТНИКА

Податковий борг може розглядатися як певне підсумкове явище, що породжує необхідність у застосуванні санкцій, так і явище, яке передбачає новий рівень узгодження податкового зобов'язання. Виходячи з цього, виникає питання щодо моменту трансформації податкового боргу та входження його складовою в податкове зобов'язання. Особливо специфічних рис ця ситуація набуває в разі оскарження суб'єктом підприємницької діяльності податкового повідомлення-рішення [1].

При зверненні платника податків до суду з позовом про визнання недійсним рішення контролюючого органу податкове зобов'язання вважається неузгодженим до розгляду судом справи по суті і прийняття відповідного рішення. Водночас податковий борг – це податкове зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій за їх наявності), самостійно узгоджене платником податків або узгоджене в адміністративному чи судовому порядку, але не сплачене у встановлений строк, а також пеня, нарахована на суму такого податкового зобов'язання [2; 3]. Податковий борг виникає, зокрема, у разі несплати у встановлений строк податкового зобов'язання, узгодженого в адміністративному порядку. Днем узгодження податкового зобов'язання платника податків у разі апеляційного оскарження такого податкового зобов'язання є день завершення процедури адміністративного оскарження.

У свою чергу, процедура адміністративного оскарження закінчується:

а) останнім днем строку, передбаченого для подання заяви про перегляд рішення контролюючого органу, у разі, коли така заява не була подана у зазначений строк;

б) днем отримання платником податків рішення контролюючого органу про повне задоволення скарги, викладеної у заяві;

в) днем отримання платником податків рішення контролюючого органу, не підлягає подальшому адміністративному оскарженню.

До прийняття Податкового кодексу України, відповідно до підпункту 5.3.2 пункту 5.3 статті 5 Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами», у випадках апеляційного узгодження суми податкового зобов'язання платник податків зобов'язаний самостійно погасити її узгоджену суму, а також пеню та штрафні санкції за їх наявності протягом десяти календарних днів, наступних за днем такого узгодження. Якщо сума узгодженого платником податків податкового зобов'язання не сплачена у встановлений строк, вона визнається сумою податкового боргу платника податків [3].

Виникнення податкового боргу є юридичним фактом, який пов'язаний з несплатою узгодженої суми податкового зобов'язання протягом встановленого строку. Для випадків апеляційного порядку узгодження сум податкового зобов'язання строк сплати становить десять днів. Зазначений строк переривається у разі звернення платника податків до суду з позовом про визнання недійсним рішення контролюючого органу. При цьому податкове зобов'язання вважається неузгодженим до розгляду судом справи по суті.

У разі несвоєчасного звернення платником податку до суду (поза межами строку сплати узгодженого в апеляційному порядку податкового зобов'язання, але в межах строків давності) несплачене податкове зобов'язання, процедура апеляційного оскарження якого була завершеною, перетворюється на податковий борг платника податків. При цьому порядок погашення податкового боргу регулюється нормами, які не передбачають зупинення процедур погашення, у тому числі примусового стягнення податкового боргу в разі оскарження платником податків до суду раніше узгодженої суми податкового зобов'язання.

Виходячи з цього, оскарження платником податків до суду суми податкового зобов'язання, узгодженого в апеляційному порядку, поза межами строку сплати такого податкового зобов'язання не надає від-

повідному податковому зобов'язанню статусу неузгодженого. Зазначена сума залишається податковим боргом платника податків. Разом із тим у разі позитивного вирішення справи на користь платника податків відповідні податкові повідомлення та вимоги вважаються відкликаними. Сплачені (стягнуті) на погашення такого податкового боргу суми можуть за відповідних обставин набути вигляду надмірно сплачених і підлягають поверненню платникові податків.

Список використаної літератури

1. Лист Вищого адміністративного суду України: від 28.09.2009 р. № 1275/10/13-09.
2. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13–17. – Ст. 112.
3. Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами: закон України: від 21.12.2000 р. № 2181-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 10. – Ст. 44.